

No crec en la improvisació ni en la inspiració, només crec en el treball diari i en la lluita per trobar coses noves en el meu camí, i sobretot intent recollir en els meus quadres l'Eivissa que m'apassiona i que tal vegada idealitzo.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
CONSELLERIA DE CULTURA, PARTICIPACIÓ I ESPORTS

Consellera

Fanny Tur Riera

Directora general de Cultura

Joana Català Coll

PUBLICACIÓ

Edició

CONSELLERIA DE CULTURA, PARTICIPACIÓ I ESPORTS

Comissariat

Antoni Torres Martorell

Textos

Fanny Tur Riera

Rafael Ruiz

Família Ferrer Guash

Antoni Torres Martorell

Fotografies

Biel Crespi Jaume

Nuria Ferrer Barbany

Juan Antonio Riera

Víctor Sarasola Altés

Les fotos de l'exposició pertanyen a l'arxiu del pintor Ferrer Guasch.

Arxiu d'Imatge i So Municipal d'Eivissa - AISME

Disseny i maquetació

Aníbal Guirado / Ramon Giner

Impressió

C-print

DL PM 911-2017

Agraïments

Ana Colomar Marí

Lourdes Guash Torres

i a tots els col·leccionistes que han fet possible aquesta exposició

Ferrer Guasch

G CONSELLERIA
O CULTURA,
I PARTICIPACIÓ
B I ESPORTS

Amb la col·laboració

7 Ferrer Guasch, més enllà dels blancs

FANNY TUR RIERA

Consellera de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears

9 Ferrer Guasch, el mestre de la llum

RAFAEL RUIZ

Alcalde d'Eivissa

11 Enguany hauries fet cent anys

ELS TEUS FILLS

Montse, Neus, Vicent i Núria

13 Decobrint Eivissa amb Ferrer Guasch

ANTONI TORRES MARTORELL

Comissari de l'exposició

15 “SA PENYA”

35 “ELS BLANCS”

44 Ferrer Guasch

45 Trajectòria artística

45 Premis i guardons

46 Bibliografia

Ferrer Guasch, més enllà dels blancs

Ara fa cent anys, el port d'Eivissa esdevenia, amb tot el cerimonial habitual en aquests casos, l'escenari del bateig del *Pedro*, un veler propietat de la família Matutes. Anys després, un pintor anomenat Vicent Ferrer Guasch immortalitzaria a través de la seua càmera fotogràfica i els seus pinzells tant el *Pedro* com moltes altres naus amarrades a les drassanes del port principal de l'illa.

Ara fa cent anys, una gran nevada semblava de blanc els camps illencs encara que fos només per unes hores. No passava des de feia deu anys, concretament des del 2 de febrer de 1907. En aquella ocasió, els paisatges tapats de neu varen ser immortalitzats pel pintor i fotògraf Narcís Puget. Dècades després, al començament dels anys seixanta del segle XX, Ferrer Guasch va fotografiar també el passeig de s'Alamera de Vila tapat de blanc i de fred.

Ara fa cent anys, Sant Antoni de Portmany era un petit poble de pescadors amb casetes blanques a la vora de la mar. Ara fa cent anys, Vicent Ferrer Guasch naixia en aquest poble mariner amb nom de sant i presidit per una església fortalesa també molt blanca que va ser construïda un segle després de la conquesta catalana de 1235. Des d'aleshores, el campanar i la torre, únics elements amb el color de la terra, han vigilat l'arribada de vaixells i mariners a la badia més gran de l'illa.

L'any de naixement del pintor eivissenc que va saber definir millor les textures i la lluminositat de les parets cobertes de calç tan habituals del paisatge illenc,

va ser també l'any de la suposada aparició de la Mare de Déu a Fàtima, Portugal, o el de la mort de l'espia Mata-Hari, a més de ser l'any en el qual esclatà la Revolució d'Octubre a Rússia, en un context de guerra mundial, la Gran Guerra, que va canviar la història de la humanitat i el mapa polític d'Europa.

Dos anys després del naixement de Ferrer Guasch, un altre pintor visitava l'illa. Era Joaquim Sorolla. Curiosament, a ell se'l coneixia com el rei del color. En qualsevol cas, Sorolla, Puget o Tarrés varen influir en l'obra del protagonista d'aquesta exposició i d'aquest catàleg.

Tenint en compte l'escenari on es va desenvolupar la vida de Vicent Ferrer Guasch, no és gens estrany que les diferents tonalitats del blanc hagin estat presents en la paleta del pintor des dels seus inicis com a artista. Perquè amb ell, l'absència de color que significa el blanc esdevé un color. Però limitar a blancs i grisos la varietat cromàtica d'aquest professor i artista és tenir una visió superficial de la seua obra. Les diferents exposicions que s'han organitzat amb motiu del centenari del seu naixement són una oportunitat magnífica per conèixer-la millor i comprovar que el seu llegat pictòric, a més d'immortalitzar racons ja desapareguts de la ciutat i de l'illa, és una prova de com va voler experimentar i evolucionar des de l'impressionisme al cubisme, amb els colors de la Mediterrània com a horitzó.

FANNY TUR RIERA

Consellera de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears

Ferrer Guasch, el mestre de la llum

L'Ajuntament d'Eivissa vol homenatjar el pintor Vicent Ferrer Guasch amb motiu del centenari del seu naixement, en el marc de les Festes de la Terra, amb dos exposicions simultànies que es poden visitar a Dalt Vila. Aquest homenatge se suma al que ja li va retre l'Ajuntament d'Eivissa amb la concessió de la Medalla d'Or de la ciutat l'any 2006.

La ciutat d'Eivissa i els paisatges urbans varen ser la inspiració de Ferrer Guasch. Ningú no ha sabut tractar com ell el joc dels blancs i les ombres, les diferents llums d'Eivissa reflectides a les façanes de Dalt Vila i sa Penya. Fou un mestre amb els pinzells i un mestre a l'aula, on va dedicar bona part de la seua tasca professional ensenyant als seus alumnes el respecte per la ciutat d'Eivissa.

Perdre'ns entre els carrerons de Dalt Vila, la Marina i sa Penya, gaudir de l'arquitectura eivissenca, observar la tranquil·litat dels seus paisatges, on el pintor inclou el blau de la mar i el cel... Són imatges plenes de llum de la Mediterrània, de portes i petites finestres, de cases emblanquinades i volums perfectes. És l'arquitectura sintetitzada en una imatge austera però real, en què s'elimina el que pot semblar superflu per portar-nos a l'essencial, la llum i el paisatge.

Les exposicions, que es poden visitar al refectori de l'Ajuntament d'Eivissa i as Polvorí, acullen un recorregut complet per l'obra de Ferrer Guasch amb dos temes constants a la seua vida: el barri de sa Penya i els blancs d'Eivissa.

En aquest homenatge hem comptat amb la col·laboració de particulars que han cedit les seues obres per a les exposicions i amb l'ajuda inestimable de la família del pintor, la qual, a més, ha aportat una peça fonamental com és la taula on tantes hores el mestre de la llum va representar l'Eivissa que tant estimava. També hi ha col·laborat la Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears, que s'ha encarregat de l'edició d'aquest catàleg i de la cessió d'una obra per part de l'Ajuntament de Palma.

Amb les exposicions de Vicent Ferrer Guasch a Dalt Vila volem contribuir a difondre el llegat de la seua obra, patrimoni de tots els eivissencs i eivissenques: un petit tast d'una mirada, encara viva, a l'Eivissa de la llum.

RAFAEL RUIZ

Alcalde d'Eivissa

Enguany hauries fet cent anys.

Per a tu la pintura era la teua vida, i nosaltres vivíem envoltats de les teues obres, que reflectien l'Eivissa que tant estimaves.

Quan ens parlaves dels teus blancs, ens imaginàvem una simfonia de colors plasmats en les teues teles, llum i ombres, en una sintonia perfecta.

“He buscat el meu propi estil”, ens deies; “en el meu treball estudi-ho molt la composició, la simplicitat dels plans i el joc de llums.”

Per a nosaltres poder acompanyar-te en la celebració del centenari del teu naixement és tot un orgull i ens convida a reviure des de diferents punts de vista la teua trajectòria com a gran pintor dels blancs i de la llum d'Eivissa.

Potser enguany és l'oportunitat, des de la distància, de trobar cadascun de nosaltres aquell quadre que representi més la teua pintura i que voldríem guardar dins nostre per recordar-te.

Seguirem acompanyats i gaudint de la teua obra, que tant admiram.

Els teus fills,

Montse, Neus, Vicent i Núria

Decobrint Eivissa amb Ferrer Guasch

Durant aquests mesos d'estiu, on el sol i la llum propis d'aquesta terra són els protagonistes, les sales de l'antic Refectori i del Polvorí, reben les obres d'un homenatge al gran pintor dels blancs i de la llum d'Eivissa.

Possiblement, si algú ha estat capaç de posar sobre una tela la llum de l'illa, aquests ha estat sense dubte Vicent Ferrer Guasch.

Hem intentat fer un petit viatge per les seves obres. Podreu veure la seva evolució des dels anys 50 fins a principis del nostre segle. Veureu com amb el pas dels anys canvia l'artista i canvien les obres. Observareu amb sorpresa els paisatges primerencs, aquestes cases amb colors, amb detalls, obres molt acadèmiques fruit de la formació rebuda, i com van canviant, com desapareixen les figures humanes. Veureu escenes quotidianes d'un dels barris més emblemàtics d'Eivissa; escenes que ja no es poden veure, i que sols queden dins la memòria dels més grans o en les fotografies que perpetuen la identitat d'un poble.

Veureu una trajectòria cap a la recerca de la senzillesa, desapareixeran les figures humanes –sols excepcionalment n'hi tornarà a haver–, però apareixeran les ombres, ombres a les parets blanques, jocs de diferents tonalitats, per intentar plasmar la visió que té d'Eivissa un home que, tot i ser un professional de l'educació viurà per la pintura i per a la pintura.

Travessa la mar primer per estudiar, més tard per exportar la seva obra. Exportarà els colors blancs a l'altra banda de la Mediterrània, per terres llunyanes i donarà a conèixer una illa desconeguda per a molts... l'altra Eivissa, l'Eivissa blanca, hermosa, silenciosa, que embalsama qui la contempla. I treballarà, sobretot, a sa Penya i el seu entorn, i el donarà a conèixer; la seva arquitectura, els seus racons desconeguts que sols es poden trobar si un decideix perdre's pels seus carrers, aquesta Eivissa desconeguda i tan estimada per l'artista.

No ens trobem davant un artista que pinta obres de gran format, però quan un les veu no són petites, semblen molt més grans per la intensitat i la força que desprenen. Si hi afegim els blancs aconseguits com ningú, ens trobam davant un gran artista que no sols pinta, sinó que també aconsegueix donar a conèixer aspectes desconeguts per a molts d'Eivissa, l'Eivissa que Ferrer Guasch tant estima. L'amor i veneració que sent per la seva terra queda en la pintura de les seves teles.

Una mirada tranquil·la a les seves obres ens permetrà conèixer-les i, sobretot, gaudir-ne. Coneixent un poc més Ferrer Guasch, coneixerem un poc més Eivissa.

ANTONI TORRES MARTORELL

"Baix el lladoner"

Comissari de l'exposició

“SA PENYA”

Sense títol, 1979
Oli damunt tela
55 x 38 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 40s
Oli damunt tela
46 x 61 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 70s
Oli damunt tela
55 x 41 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 1972
Oli damunt tela
55 x 38 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 60s
Oli damunt tela
60 x 50 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 90s
Oli damunt tela
38 x 55 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 1969
 Oli damunt tela
 33 x 46 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 60s
 Oli damunt tela
 45 x 32 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1975
Oli damunt tela
18 x 23 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 70s
Oli damunt tela
59 x 80 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 1995
Oli damunt tela
45 x 32 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 90s
Oli damunt tela
46 x 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 80s
Oli damunt tela
46 x 33 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1970
Oli damunt tela
45 x 51 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1990
Oli damunt tela
41 x 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1992
Oli damunt tela
50 x 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 90s
Oli damunt tela
34 x 47 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 2004
Oli damunt tela
73 x 100 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1987
Oli damunt tela
46 x 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 70s
 Oli damunt tela
 46 x 61 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 70s
 Oli damunt tela
 60 x 45 cm
 Col·lecció particular

Sense títol, 1965
 Oli damunt tela
 50 x 61 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1970
Oli damunt tela
46 x 27 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1987
Oli damunt tela
73 x 100 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 70s
Oli damunt tela
28 x 55 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1981
 Oli damunt tela
 60 x 46 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1972
 Oli damunt tela
 55 x 33 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1975
Oli damunt tela
46 x 33 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1986
Oli damunt tela
33 x 46 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 80s
Oli damunt tela
46 x 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 70s
 Oli damunt tela
 61 x 46 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1981
 Oli damunt tela
 61 x 46 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 70s
 Oli damunt tela
 38 x 46 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1987
 Oli damunt tela
 41 x 51 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1986
 Oli damunt tela
 46 x 33 cm
 Col·lecció particular

Sense títol, 1964
 Oli damunt tela
 70 x 130 cm
 Col·lecció Ajuntament de Palma

Sense títol, 1981
 Oli damunt tela
 60 x 45
 Col·lecció particular

Sense títol, 1995
Oli damunt tela
161 x 80 cm
Col·lecció Ajuntament d'Eivissa

Sense títol, 1979
Oli damunt tela
61 x 45 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 1995
Oli damunt tela
80 x 161 cm
Col·lecció Ajuntament d'Eivissa

Sense títol, 60s
 Oli damunt tela
 55 x 38 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 60s
 Oli damunt tela
 32 x 23 cm
 Col·lecció particular

Sense títol, 50s
Oli damunt tela
46 x 38 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 1987
Oli damunt tela
37 x 45 cm
Col·lecció particular

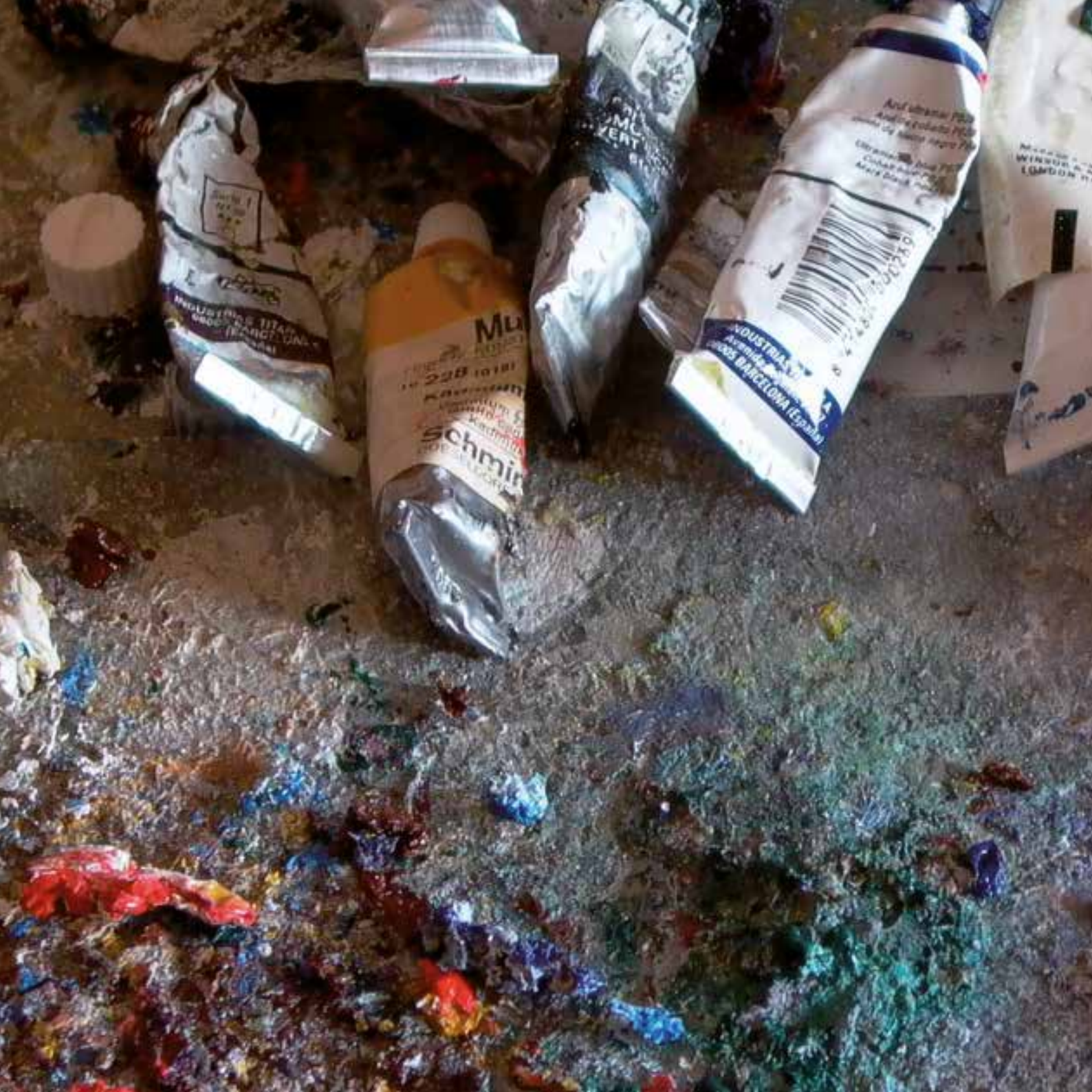
Sense títol, 1987
Oli damunt tela
61 x 46 cm
Col·lecció particular

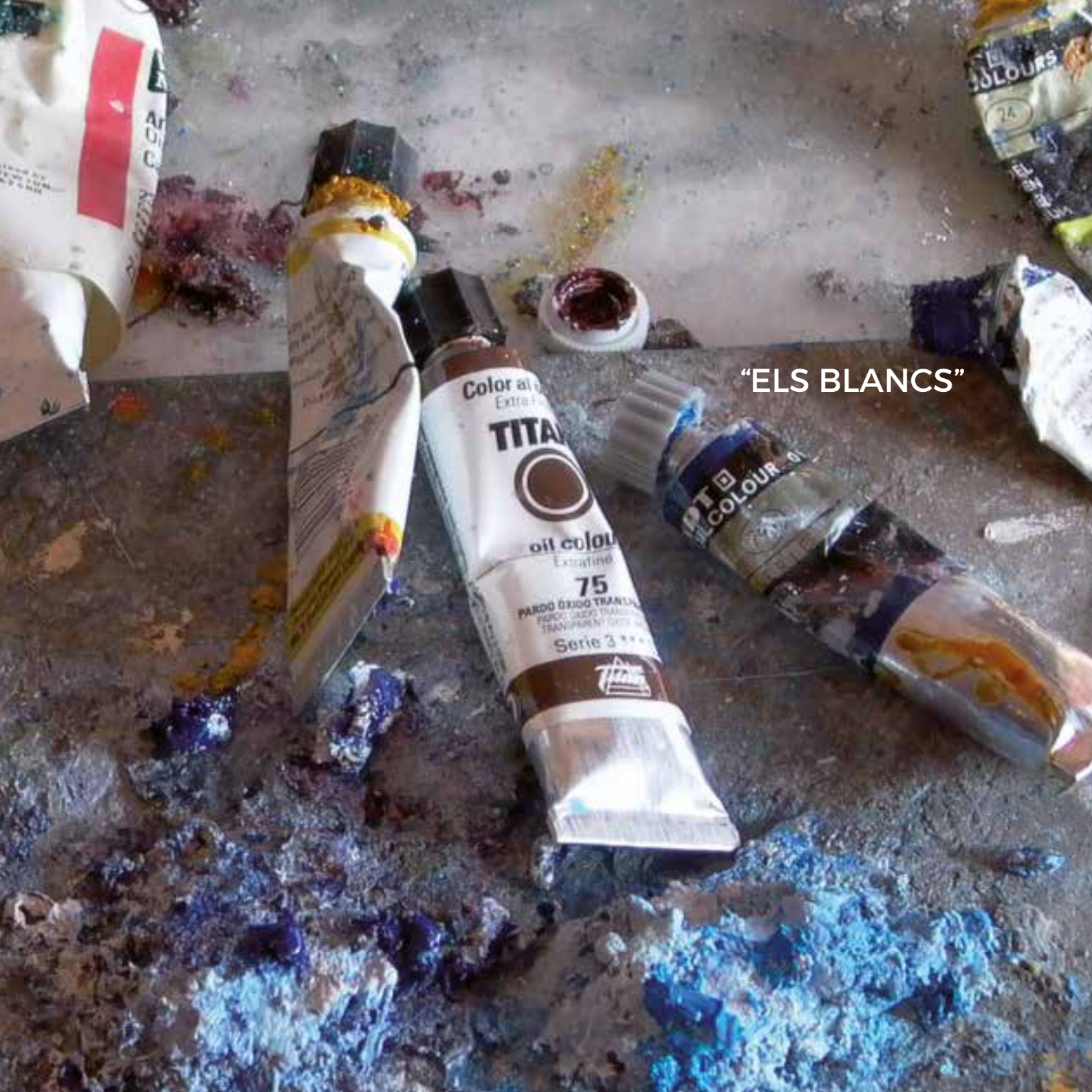

Sense títol, 1987
 Oli damunt tela
 33 x 46 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1998
 Oli damunt tela
 72 x 90 cm
 Col·lecció particular

“ELS BLANCS”

Sense títol, 1980
 Oli damunt tela
 33 X 46 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1983
 Oli damunt tela
 50 X 65 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1983
 Oli damunt tela
 73 X 100 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1983
 Oli damunt tela
 71 X 96 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1984
 Oli damunt tela
 65 X 92 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 2000
 Oli damunt tela
 27 X 35 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

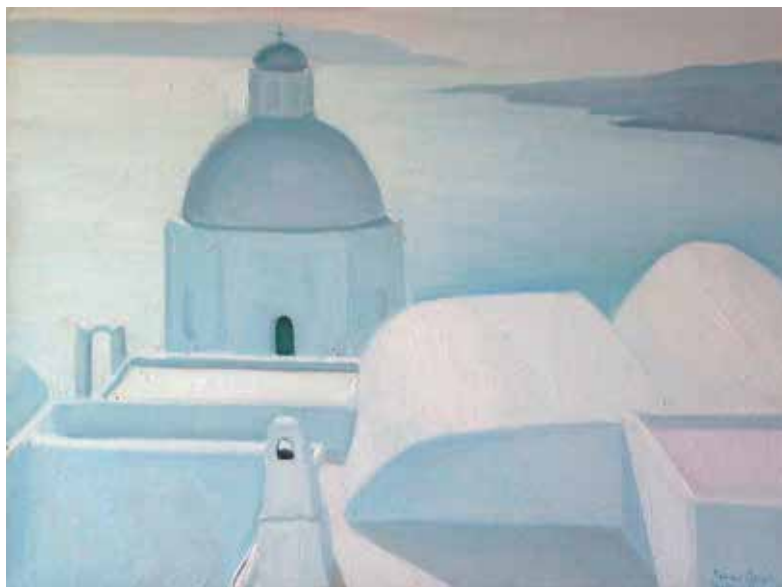
Sense títol, 80s
Oli damunt tela
46 X 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 80s
Oli damunt tela
55 X 38 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1980
 Oli damunt tela
 38 x 55 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1975
 Oli damunt tela
 65 x 81 cm
 Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 2002
Oli damunt tela
61 x 45 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 2000
Oli damunt tela
27 x 35 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1999
Oli damunt tela
92 X 65 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1977
Oli damunt tela
60 x 81 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1982
Oli damunt tela
81 x 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1983
Oli damunt tela
73 x 100 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1983
Oli damunt tela
100 x 73 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1983
Oli damunt tela
46 x 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1983
Oli damunt tela
50 x 61 cm
Col·lecció família Ferrer Guasch

Sense títol, 1970
Oli damunt tela
102 x 75 cm
Col·lecció particular

Sense títol, 1982
Oli damunt tela
60 x 45 cm
Col·lecció particular

Ferrer Guasch

Vicent Ferrer Guasch neix a Sant Antoni de Portmany. Fa els estudis primaris a l'escola del mestre Albert d'Eivissa. Quan fa el batxillerat, Narcís Puget l'introdueix en el món de la pintura, tot i que ell recordava haver pintat la seva primera tela als 9 anys.

El 1932 exposa per primera vegada, juntament amb altres pintors, a la Societat Cultural Ebusus.

El 1934 es trasllada a Barcelona i comença els estudis de magisteri del nou pla professional. El 1936 el sorprèn l'esclat de la Guerra Civil i no els pot completar fins que no s'acaba el conflicte.

Estudia a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi i comença a exposar regularment a Barcelona, Palma i Eivissa. El 1946 finalitza la carrera de Belles Arts.

Guanya les oposicions de les càtedres de dibuix d'ensenyament mitjà i d'escoles universitàries de magisteri.

L'any 1962 es trasllada a Eivissa per prendre possessió de la plaça de catedràtic de dibuix a l'Institut Santa Maria d'Eivissa, que ocupa fins que es jubila, l'any 1982.

Al llarg de la seva vida compagina sempre les tasques de docència amb la pintura, la seva passió.

Ens va abandonar el novembre del 2008.

Trajectòria artística

Ferrer Guasch compta amb més de cent exposicions individuals i col·lectives a Eivissa, Palma, Barcelona, València, Madrid i Bilbao.

A partir de l'any 1962 exposa d'una manera continuada al Cercle de Belles Arts de Palma; des de l'any 1971, a La Pinacoteca de Barcelona, i des de l'any 1981 a la Sala de Cultura de "Sa Nostra" d'Eivissa. El Museu d'Art Contemporani d'Eivissa li dedica una mostra antològica l'any 1982.

La seva obra té presència internacional, amb la participació en exposicions col·lectives a Vevey i Saint Saphorin (Suïssa), Constança (Alemanya) i Filadèlfia.

El 1981 exposa a la Spanish National Tourist Office de Nova York i, més tard, el 1983, a la Wally Findlay Gallery, amb un reconeixement especial de la crítica especialitzada i un important èxit de públic.

Premis i guardons

1953. Premi de Paisatge Josep Masriera de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona.

1964. Premi Mallorca del Primer Certamen Nacional de Pintura de Paisatge i Costums de la Diputació Provincial de Balears.

1964. Medalla d'Or del XXIII Saló de Tardor del Cercle de Belles Arts de Palma.

2006. Distinció Tanit del Consell Insular d'Eivissa.

2006. Medalla d'Or de la Ciutat d'Eivissa.

Bibliografia

Monografies

1. *Maestros actuales de la pintura y escultura catalanas*. Vol. 61: *Ferrer Guasch*. Bilbao: Gran Enciclopedia Vasca, 1980.
2. *Vicent Ferrer Guasch, pintor d'Eivissa* [enregistrament de vídeo]. Eivissa: Consell Insular d'Eivissa i Formentera: Arxiu d'Imatge i So, 2002.
3. GONZÁLEZ LÓPEZ, M. Á. *Ferrer Guasch: Alquimia de la luz y elogio de la sombra*. Barcelona: Miguel Ángel González López, 2004.
4. ALBERT, N.; FERRER GUASCH, V. *Calç i memòria*. Palma: Moll, 2009.
5. FERRER GUASCH, V.; TUR RIERA, F. *Vicent Ferrer Guasch, fotogràf: Imatges dels anys 50, 60, 70 del segle XX*. Eivissa: Arxiu d'Imatge i So Municipal d'Eivissa (AISME), 2011.

Obres generals

1. “Ferrer Guasch”. A: *Enciclopèdia catalana*. Vol. 7. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1974.
2. CABOT LLOMPART, J. *Ibiza y sus pintores*. Palma: Imagen, 1979.
3. RÀFOLS, J. F. *Diccionario de artistas de Cataluña, Valencia y Baleares*. Vol. 2. Barcelona: Ediciones Catalanas, SA, 1980.
4. ABATER SERRA, G. *La pintura contemporánea en Mallorca: Del impresionismo a nuestros días*. 2a ed. Vol. 1. Palma: Ediciones Cort, 1981.
5. “Ferrer Guasch”. A: *Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera*. Vol. 5. Eivissa: Consell d'Eivissa i Formentera, 2001.

El present catàleg s'acabà d'imprimir
el dia 30 de juliol de 2017

laus Deo